

Nič ne bom napisal

Milan Jesih

Skakršnimkoli pisanjem za zbornik imam najprej čisto praktične, spominske težave. Vse, kar mi je ostalo od takrat, so negotovi, majavi, razdrobljeni spomini na dogodke, ki so že izčrpno popisani, preverjeni in bojo še bolj; kar zmorem, so bolj slutnje in ugibanja. Celo najbolj stvarnih reči se spominjam nekoliko po svoje, sam vidim, ko sem spremljal pisanje na MMC. Vmes pa pošastne luknje. Vidim fotografijo – čisto sem pozabil kakšnega človeka! Moja refleksija in kontekstualizacija in povzemajoča sinteza ne more biti senca Cvetkine, Mladenove, Uletove, Deklevoe, tega se seveda ne bi niti lotil. Lahko bi pisal edino o spominih na občutke, na sanje, to pa je še bolj zmuzljivo in pravzaprav tudi žanr, ki ga ne maram, bilo bi zasebno in pravzaprav nespodobno; tisto, kar se z Vami tovarišicami in tovariši lahko pogovarjam ob naključnih srečanjih, seveda ni za »resno« objavo, tudi preveč je vseokoli nas že teh narcizmov.

Navsezadnje pa sem bil, in sem se tega tudi že takrat nekoliko zavedal, precej ubog sopotnik tistih dogodkov, marginalesc nekoliko epikurejske provenience, forštatski glasnik splošnih mest naivne egalitarnosti. Zdaj vem, da sem prav malo razumel, gnala me je neka sla po prostosti, družbene kontekste sem videl izključno skozi sanjaško vegetarijansko optiko najbolj splošne dobronamernosti. Ki je vsaj nekoliko sebična: da človek lažje vozi s seboj.

Iz mladega človeka vse kriči: »tu sem, umaknite se, jaz sem prišel«, in hotel sem biti nekakšen Pesnik, kot sem jih videl doma v 19. stoletju; saj s časom hvalabogu vidimo, da je prva oseba en velik nič, ni me, kovač nisem važen, važna je lopata, ki jo kujem.

Sploh pa se mi je vsakokrat scela ponesrečilo vsako pripovedovanje o svoji udeležnosti na tem svetu, pa naj je šlo za te čase, o katerih sem vendar že nekajkrat govoril za javnost, ali za pesništvo; zmeraj bi bilo bolje, ko bi bil molčal. Posebno ker me, ko pišem, samo nese v literaturo in je znenada bolj važno, da se dobro sliši – ali bere –, kot da ustreza dejstvom; pa še z besedami začnem cingljati in sploh bogseusmili. /.../ Vidiš, ni lenobnost, zadržki so malo bolj kompleksni.

Iz pisma Cvetki Hedžet Tóth

Milan Jesih na zborovanju na Aškerčevi, 14. aprila 1971, snema Igor Vidmar z Radia Študent. Foto Karpo Godina.